

Rådsbeslut om ramavtal och interimsavtal om handel med Chile

2022/23:FPM127

Utrikesdepartementet

2023-08-30

Dokumentbeteckning

COM(2023) 431

Förslag till RÅDETS BESLUT om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, och om provisorisk tillämpning av det avancerade ramavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan

COM(2023) 432

Förslag till RÅDETS BESLUT om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av det avancerade ramavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan

COM(2023) 434

Proposal for a COUNCIL DECISION on the signing, on behalf of the European Union, of the Interim Agreement on Trade between the European Union and the Republic of Chile

COM(2023) 435

Proposal for a COUNCIL DECISION on the conclusion, on behalf of the European Union, of the Interim Agreement on Trade between the European Union and the Republic of Chile

Sammanfattning

Kommissionen föreslår en modernisering av nuvarande associeringsavtal mellan Europeiska unionen (EU) och Chile, efter att förhandlingar avslutades den 9 december 2022. Det nya s.k. avancerade ramverksavtalet (AFA) består av två parallella rättsliga instrument; ett ramavtal som inkluderar handel, investeringar, politik och samarbete, samt ett interimsavtal om handel (iTA) bestående endast av delarna som omfattas av EU-kompetens. Interimsavtalet väntas kunna träda i kraft tidigare då det inte kräver ratificering i medlemsländernas respektive parlament. Interimsavtalet kommer att upphöra att gälla när ramavtalet träder i kraft.

Regeringen välkomnar och stödjer det moderniserade associeringsavtalet och att EU gemensamt bedriver en effektiv handelspolitik som skapar möjligheter för företag att verka på en icke-diskriminerande, regelstyrd och transparent världsmarknad. Utöver avtalets geopolitiska betydelse kommer de förstärkta handelsförbindelserna att gynna båda sidors ekonomiska utveckling, tillväxt och sysselsättning.

2022/23:FPM127

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Det befintliga associeringsavtalet mellan EU och Chile trädde i kraft den 1 mars 2005 (med provisorisk tillämpning från och med den 1 februari 2003), och har i mer än 20 år varit grunden för relationerna mellan EU och Chile. Sedan dess har Chile undertecknat flera andra frihandelsavtal (bland annat med USA, Kina och Japan), med en högre ambitionsnivå än det befintliga associeringsavtalet med EU. Under EU-CELAC-toppmötet i Santiago 26–27 januari 2013 skedde därför en överenskommelse om att ett moderniserat avtal mellan EU och Chile skulle förhandlas fram. Efter beslut från rådet att bemyndiga kommissionen och EEAS inleddes förhandlingar formellt den 16 november 2017. Förhandlingarna fördes i samråd med rådets arbetsgrupp för Latinamerika och Västindien och handelspolitiska kommittén när det gäller avtalets handelsrelaterade delar.

Den 9 december 2022 avslutades förhandlingarna då EU och Chile nådde en politisk överenskommelse om ett moderniserat associeringsavtal. Förslaget presenterades av kommissionen den 5 juli 2023.

1.2 Förslagets innehåll

Det nya s.k. avancerade ramverksavtalet (AFA) består av två parallella rättsliga instrument; ett ramavtal som inkluderar handel, investeringar, politik och samarbete, samt ett interimshandelsavtal (iTA) bestående endast av delarna som omfattas av exklusiv EU-kompetens. Den 5 juli lades de båda instrumenten fram som förslag, men iTA väntas kunna träda i kraft tidigare då det inte kräver ratificering i medlemsstaternas parlament. iTA kommer endast att gälla fram tills att AFA ratificeras och träder i kraft. Kommissionens ambition är att avtalet ska kunna undertecknas under 2023.

Avtalet är indelat i fyra delar. I del I beskrivs målen och de allmänna principerna i avtalet. I del II (Politisk dialog och samarbete) åtar sig EU och Chile att fördjupa dialogen och samarbeta på en rad områden, bland annat

Del III handlar om handel och handelsrelaterade frågor, där EU:s och Chiles främsta politiska mål är att anpassa associeringsavtalet till nya förhållanden och fastställa en ny ram för sina bilaterala handels- och investeringsförbindelser i linje med den senaste generationen handelsavtal som Chile respektive EU har ingått eller håller på att förhandla om. Detta innefattar bland annat förbättrat marknadstillträde för jordbruks- och fiskeexport och förbättrade regler; förenklade ursprungsregler; och moderniserade och förenklade gränsförfaranden. Del III innehåller även ett särskilt hållbarhetskapitel med skrivningar om miljö, mänskliga rättigheter, sociala villkor och jämställdhet.

Del IV innehåller allmänna och institutionella bestämmelser samt slutbestämmelser.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Avtalet mellan EU och Chile är fullt förenligt med EU:s politik och fordrar inte att EU ändrar sina regler, bestämmelser eller normer. I likhet med alla andra handelsavtal som kommissionen har förhandlat fram skyddar frihandelsavtalet offentliga tjänster fullt ut och säkerställer som en grundprincip statens rätt att reglera allmänna intressen.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Den del av det moderniserade avtalet som rör handel kommer att ha en begränsad negativ effekt på EU:s budget till följd av tullliberalisering. Indirekta positiva effekter förväntas när det gäller ökningen av medel knutna till mervärdesskatt och bruttonationalinkomst. De förstärkta handelsförbindelserna väntas gynna EU:s ekonomiska utveckling, tillväxt och sysselsättning.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar att en politisk överenskommelse nåddes i december 2022 i förhandlingarna om det moderniserade associeringsavtalet mellan EU och Chile. Regeringen kommer att fortsätta verka för att detta ska antas och implementeras. Utöver avtalets geopolitiska betydelse kommer de förstärkta handelsförbindelserna att gynna båda sidors ekonomiska utveckling, tillväxt och sysselsättning.

Avtalet, som innehåller ett särskilt hållbarhetskapitel med skrivningar om miljö, mänskliga rättigheter, sociala villkor och jämställdhet, kommer ytterligare stärka EU:s och Sveriges dialog med Chile i dessa frågor.

2022/23:FPM127

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

EU:s medlemsstater har inför och under förhandlingarna konsulterats via rådets handelspolitiska kommitté (TPC) och rådsarbetsgruppen för Latinamerika och Karibien (COLAC). Medlemsstaterna har genomgående uttryckt stöd för avtalet.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén har regelbundet informerats genom utskottet för internationell handel (INTA), särskilt övervakningsgruppen för Chile, och utskottet för utrikesfrågor. De texter som successivt utarbetades under förhandlingarnas gång skickades under hela förfarandets gång till båda institutionerna.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte sänts på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

I artikel 218.5 i EUF-fördraget föreskrivs att rådet, på förslag av förhandlaren, ska anta ett beslut om bemyndigande att underteckna avtalet och, i förekommande fall, att tillämpa det provisoriskt före ikraftträdandet.

Enligt artikel 218.8 i EUF-fördraget ska rådet besluta med kvalificerad majoritet, utom under de förutsättningar som anges i artikel 218.8 andra stycket, då rådet ska besluta med enhällighet. Eftersom huvudinslagen i avtalet är handelspolitik, transport samt ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredjeländer bör kvalificerad majoritet gälla vid omröstning i detta specifika fall.

Interimsavtalet föreslås undertecknas och ingås parallellt med ramavtalet. När interimsavtalet har ingåtts kommer det att träda i kraft och fortsätta att gälla till dess att ramavtalet träder i kraft.

De delar av avtalet som omfattas av EU:s delade befogenhet med medlemsstaterna omfattar politikområden och delar som lämpar sig för yttre åtgärder på unionsnivå. På de politikområden där lagstiftningsåtgärder har vidtagits på unionsnivå är unionens externa utövande av de befogenheter som omfattas oundvikligt (artikel 3.2 i EUF-fördraget). För att kunna få till stånd ett meningsfullt samarbete och kunna inta en starkare förhandlingsposition gentemot Chile har man dessutom bedömt att åtgärder på unionsnivå är mer önskvärda än åtgärder på medlemsstatsnivå. Mot bakgrund av detta är avtalet enligt regeringens mening förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Detta initiativ eftersträvar direkt unionens mål för yttre åtgärder och bidrar till den politiska prioriteringen "EU som en starkare global aktör". Förhandlingarna om ramavtalet med Chile genomfördes i enlighet med de förhandlingsdirektiv som fastställts av rådet. Resultatet av förhandlingarna går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de politiska mål som anges i förhandlingsdirektiven. Avtalet är på så sätt enligt regeringens mening förenligt med proportionalitetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionens förhoppning är att avtalet ska kunna undertecknas mot slutet av 2023. Ett juridiskt granskat avtal presenterades för delegaterna i rådsarbetsgruppen för Latinamerika och Karibien (COLAC) den 27 juli.

4.2 Fackuttryck/termer